

FVD

FORENINGEN AF VANDVÆRKER I DANMARK

Solrød Center 22 C · 2680 Solrød Strand · Tlf. 56 14 42 42 · Fax 56 14 67 76
Giro 803-9151 ♦ E-mail: fvd@fvd.dk ♦ Internet: www.fvd.dk

Miljø- og Planlægningsudvalget
MPU alm. del - Bilag 385
Offentligt

Miljø- og Planlægningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Solrød Strand, den 8. maj 2006

Serviceeftersyn af vandsektoren

I oktober 2005 barslede regeringen med et ideoplæg, som beskriver de forslag til initiativer, der kan iværksættes for at modernisere reguleringen og organiseringen af vandsektoren.

I forbindelse med den igangværende politiske behandling af dette serviceeftersyn vil foreningen gerne fremsende nedenstående synspunkter:

Opbakning fra vandsektoren

Det er egentlig bemærkelsesværdigt, at et regeringsoplæg har fået så meget positiv opbakning.

Regeringens målsætning

Faktisk er alle aktører inden for vandsektoren enige i regeringens målsætning om:

1. At vandsektoren skal være så effektiv som mulig,
2. at vandsektoren skal yde bedst mulig kvalitet og service,
3. at forbrugeren sikres vand til en rimelig pris,
4. at der skal skabes gennemsigtighed og sammenlignelighed,

Ja selv regeringens forslag til initiativer for at opnå dette mål har vi i høj grad taget til os, som de midler der bør tages i brug.

Enige om følgende midler

Vi synes, at det er fornuftigt og rigtigt,

1. at der indføres benchmarking,
2. at der indføres miljø – og arbejdsledelse,
3. at der indføres ensartede regler for årsregnskab og åbningsbalance,
4. og at de kommunale vandforsyninger udskilles af den øvrige kommunale drift i egne selvstændige virksomheder og hermed også med egne regnskaber.

Kontor Øst

Solrød Center 22 C · 2680 Solrød Strand
Tlf. 56 14 42 42 · Fax 56 14 67 76

Kontor Vest

Vejlsøvej 51 · 8600 Silkeborg
Tlf. 89 21 22 40 · Fax 89 21 22 41

Med disse 4 tiltag er der efter vor helt klare opfattelse fastsat nogle principper, som til fulde vil opfylde regeringens målsætning på vandforsyningsområdet.

Uenige om følgende midler

Hvorfor skal man så beskæftige sig med

1. afskaffelse af HISS,
2. indførelse af prisloft,
3. oprettelse af prisreguleringsmyndighed eller
4. beskatning af vandsektoren

Benchmarking

Som nævnt ser vi positivt på indførelse af benchmarking og miljøledelse som værktøjer for de respektive vandforsyningers ledelse – d.v.s. et ledelsesværktøj, som gør disse i stand til at drive en så effektiv vandforsyning som mulig. Men at tro, at en prisreguleringsmyndighed kan bruge disse værktøjer for at drage sammenligninger mellem vandforsyningerne, giver efter foreningens opfattelse ingen mening.

Årsregnskab og åbningsbalance

Vi ser frem til, at alle vandværker bliver sammenlignelige via ens principper for årsregnskab og åbningsbalance.

Det kan oplyses, at de private vandværker altid har været omfattet af årsregnskabslovens bestemmelser og derfor altid har skullet udarbejde årsregnskab. Foreningen har for år tilbage udarbejdet kontoplaner til medlemmerne.

Hvis de kommunale vandforsyninger også fremover skal udarbejde budget og driftsregnskab efter de kommunale kontoplaner, får vi et problem. For det første er disse ikke egnet til at anvende i en forsyningsvirksomhed, og for det andet vil de private vandforsyninger ikke kunne anvende disse.

Hvad skal vi egentlig med prisloft og prisreguleringsmyndighed?

For det første er de private vandforsyninger forbrugerejede – d.v.s. at alle grundejere, som får vand, også er ejere af vandværket – ingen forbruger er interesseret i at betale mere end nødvendigt for vandet.

Hvis vi ser lidt på økonomien, så taler vi om et årligt forbrug på ca. 125 m³ om året for en gennemsnitsfamilie – hvad bliver det i kroner og ører?

Hvis vi regner med et fast årligt bidrag på 400 kr. og en m³ pris på mellem 1,5 – 6 kr., vil prisen variere mellem 587 kr. og 1150 kr. om året – eller en forskel på maks. 563 kr. om året eller små 50 kr. om måneden. Hvis vi tager en gennemsnitspris på 4 kr. pr. m³, vil prisen andrage 900 kr. om året for en gennemsnitsfamilie.

Er det denne prisforskel, som gør, at vi skal etablere en central prisreguleringsmyndighed – som skal gennemgå 2500 vandværkers budgetter og regnskaber?

Når man taler om større udgiftsforskelle for vand, er der tale om det beløb, som skal betales for at komme af med vandet igen (spildevand). Her er der ganske rigtigt meget store prisforskelle mellem kommunerne, men det er udgifter, som er vandforsyningen uvedkommende. Disse udgifter bør ikke indgå i vurderingen af selve vandforsyningens prisfastsættelse og må derfor behandles separat.

I forbindelse med udgifterne til spildevandsområdet kan vi se en ide med prisloft og en prisregulerende myndighed. Her er der tale om en overkommelig myndighedsopgave i forhold til ca. 99 kommuner.

Men det er måske slet ikke den almindelige forbruger, man tænker på, når man taler om dyre vandpriser, men måske i højere grad de større forbrugere som landbrug og industri i øvrigt.

Her vil en prisregulering og prisloft efter de gængse principper slet ikke kunne opfylde deres ønske om billigt vand - heller ikke en prisreguleringsmyndighed kan klare den opgave tilfredsstillende.

Hvis vi skal imødekomme disse ønsker om endnu billigere vand, må de fleste vandforsyninger tænke anderledes - nemlig i differentierede priser. Dette åbner de gældende bestemmelser allerede mulighed for og anvendes allerede i dag mange steder i landet. Men lad os dog hellere drøfte de reelle problemer og løse disse.

Man taler i fuld alvor om beskatning af vandsektoren - her vil vi kun nøjes med at pege på regeringens politik om skattestop.

Foreningen vil gerne have lov til at minde om, at vi for de private vandværkers vedkommende allerede i dag har både et tilsyn samt en prisreguleringsmyndighed i den stedlige kommune.

Det er jo sådan, at alle private vandværker hvert år skal have godkendt deres takstblad af kommunalbestyrelsen. D.v.s. at kommunalbestyrelsen skal godkende alle prisændringer.

Dette sker med baggrund i vandværkets regnskab og budgetoplæg.

Vi har allerede i dag en tæt dialog med de fleste kommuner om prisfastsættelsen.

Vi har ikke altid været glade for, at dette tilsyn er placeret i kommunerne, fordi man ofte har placeret dette i den offentlige vandforsyning

Men med en klar adskillelse mellem den kommunale forsyning og kommunen i øvrigt finder vi, at dette tilsyn skal bevares i kommunen, hvor man vil have et tæt kendskab til vandforsyningen

Et driftsmæssigt tilsyn bør ikke og kan ikke adskilles fra det økonomiske tilsyn - derfor kan der ikke med succes oprettes en central reguleringsmyndighed.

Til allersidst vil jeg gerne påpege, at den private vandforsyning - for så vidt angår de mindre vandværker - stort set drives ved hjælp af frivillig arbejdskraft - nemlig bestyrelsens.

Man er begyndt at ansætte professionelle medarbejdere, men det er en længere proces – en proces der dog vil gå hurtigere, jo flere krav der stilles til vandforsyningen.

Hvis de enkelte bestyrelser kun skal fungere som en professionel bestyrelse skal der tilføres arbejdskraft til den private sektor for et beløb på minimum 40 millioner kr. årligt. - så det er ikke i den private sektor, at der kan findes besparelser – tværtimod må man også forvente, at indførelse af benchmarking vil betyde forøgede omkostninger til nyanskaffelser og henlæggelser.

Lidt mere om benchmarking.

Formålet med iværksættelsen af serviceeftersynet af vandforsyningerne var et ønske om at indfri et meget stort beregnet økonomisk effektiviseringspotentiale for vandforsyningssektoren ved bl.a. at sikre, at omkostningsstrukturer, kapitalforhold og effektivitet gøres gennemsigtige og sammenlignelige. Dette hensyn gælder vel primært for de offentligt ejede vandforsyninger, hvor et vigtigt hensyn jo også er at sikre en fuldstændig adskillelse mellem det skattefinansierede og det brugerbetalte område.

Foreningens medlemmer er typisk organiseret som mindre, private selskaber med forskellige organisationsformer. Ejerne, hvis repræsentanter også udgør selskabernes valgte ledelser, har en naturlig interesse i at drive selskaberne effektivt, således at vandprisen ikke bliver unødigt høj. Dette har været princippet for disse private vandforsyninger igennem mange år

For forbrugerne og andre interessenter er det rimeligt at kræve øget gennemsigtighed i alle vandforsyninger, og at den enkelte vandforsynings præstationer i en eller anden grad bliver synliggjorte ved at etablere benchmarking, således at der kan sammenlignes på relevante og sammenlignelige nøgletal.

Herved kan forbrugerne få mulighed for at vurdere priserne og sikre sig, at lave priser og overskud ikke dækker over misligholdelse af de faste anlægsaktiver med deraf følgende risiko for sundhed, forsyningssikkerhed og vandkvalitet.

For de mindre vandforsyninger, der er medlemmer hos FVD, ses der ikke umiddelbart at være en betydelig offentlig forpligtelse til at varetage de private forbrugeres interesse i en effektiv og velfungerende vandforsyning i det enkelte selskab. Denne interesse bør forbrugerne selv kunne varetage via generalforsamlingen og de forbrugervalgte bestyrelser, såfremt det sikres, at vandforsyningerne er forpligtet til at efterleve faste standardiserede måder at føre regnskaber og at registrere sine aktiviteter og anlægsaktiver på, og således at vandforsyningerne forpligtes til at deltage i benchmarking med disse oplysninger samt at offentliggøre de nøgletal, der gør præstationerne sammenlignelige med andre vandforsyninger.

Spørgsmålet er så, om det er rimeligt at kræve deltagelse i benchmarking for alle almene vandforsyninger. Foreningen mener, at der ikke foreligger nogen rimelig begrundelse for, at ikke alle forbrugere har samme ret til at få indsigt i deres vandforsyning og få et troværdigt grundlag for at bedømme vandforsyningens præstationer og fremtidssikringen af forsyningen også for de små vandforsyninger. De forhold, som man måske kunne forestille sig at søge at belyse med benchmarkingtal, kunne være f.eks.:

- Overordnede karakteristika
- Produkter og serviceydelser
- Kapitalstruktur og faste anlæg
- Processer og funktioner
- Forbrug af personale
- Forbrug af øvrige ressourcer

Foreningen mener derfor, at der ikke skal fastsættes en nedre størrelsesgrænse for, hvornår en almen vandforsyning skal være forpligtet til at deltage i benchmarking, men for de mindre vandforsyninger skal der udvikles og implementeres et meget simpelt system med ganske få nøgletal, mens større vandforsyninger bør deltage i den fulde benchmarking. Større vandforsyninger foreslås afgrænset ved den udpumpede vandmængde. Større vandforsyninger kunne f.eks. defineres som vandforsyninger, som udpumper fra 250.000/ 500.000 m³ vand årligt.

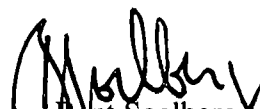
Det benchmarkingsystem, som er udviklet hos DANVA, er meget omfattende og vil skyde langt over målet for de små og mindre vandforsyninger. Selv et stærkt forenklet benchmarkingsystem vil betyde væsentlige udfordringer for de mindre vandforsyninger, der kan antages at besidde relativt beskeden administrativ og teknisk kapacitet. Derfor bør der ske en differentiering af kravene til benchmarkingen i de små og i de store vandforsyninger, således at de små og mindre vandforsyninger skal arbejde med et betydeligt enklere benchmarkingsystem end DANVAs. De små vandforsyninger vil naturligt kunne overveje at finde sammen om at løse opgaven.

Det vil være ønskeligt, hvis de nøgletal, der udarbejdes i et simpelt benchmarkingsystem for de små vandforsyninger, kan udgøre en lille delmængde af nøgletallene for de store vandforsyninger, således at der faktisk er tale om et "fælles" benchmarkingsystem, der dækker samtlige vandværker.

Som det fremgår, vil muligheden for at kunne sammenligne sig med andre vandforsyninger kun have interesse for selve vandforsyningen. Vandforsyningen kan anvende oplysningerne til at finde frem til områder, også vedrørende ikke økonomiske forhold, hvor der kan tænkes at være et forbedringspotentiale. Dette vil være et vældig godt hjælpeværktøj for vandforsyningerne til at blive (endnu) bedre.

Med venlig hilsen

Solveg Nilsen
Landsformand

Bent Soelberg
Adm. direktør